

Kopja Informali ta' Sentenza

MALTA

**QORTI CIVILI
PRIM' AWLA**

**ONOR. IMHALLEF
GEOFFREY VALENZIA**

Seduta tat-30 ta' Gunju, 2004

Citazzjoni Numru. 1836/1998/1

Carmel sive' Charles Mercieca

Vs

**Simonds Farsons Cisk p.l.c., gia' Simonds Farsons
Cisk Ltd**

Il-Qorti.

Preliminari

Rat **I-att tac-citazzjoni** li permezz taghha gie premiss li s-socjeta' Simonds Farsons Cisk Ltd – illum Simonds Farsons Cisk p.l.c. – impjegat lill-attur bhala *group accountant* ghal zmien definit ta' tliet snin bejn l-1 ta' Mejju, 1996 sat-30 ta' April, 1999 skond kuntratt tax-xoghol tat-30 ta' April, 1996 (Dok. CM 1);

Pagna 1 minn 9

Qrati tal-Gustizzja

Peress illi fit-30 ta' Settembru, 1997 l-istess kumpanija tterminat l-impieg tal-attur minghajr raguni tajba u sufficjenti – kif jirrizulta ahjar waqt it-trattazzjoni tal-kawza;

Peress illi bhala effett tat-terminazzjoni tal-impieg tal-attur da parti tal-principal tieghu qabel id-data tal-gheluq specifikata fil-kuntratt, l-attur ghandu dritt ghall-hlas ta' nofs is-salarju shih li kien ikun intitolat jippercepixxi minghand il-principal li kieku baqa' fl-impieg ghall-bqija taz-zmien tal-kuntratt – dan a tenur tal-Art. 34 (11) tal-Kap. 135 tal-Ligijiet ta' Malta;

Peress lli l-entita' tas-salarju shih tal-attur hija stabbilita' fl-Appendix B li taghmel parti mill-kuntratt tax-xoghol Dok. CM 1;

Peress illi s-socjeta' konvenuta baqghet inadempjenti meta giet interpellata biex tersaq ghal-likwidazzjoni u hlas ta' l-ammont spettanti lill-attur skond il-ligi;

Tghid is-socjeta' konvenuta ghaliex din il-Qorti m'ghandhiex:-

1. Tiddikjara u tiddeciedi li t-terminazzjoni tal-kuntratt tax-xoghol tal-attur mis-socjeta' konvenuta bhala principal tieghu jaghti dritt lill-attur ghall-hlas tan-nofs is-salarju shih li kien ikun intitolat jippercepixxi minghand il-principal li kieku baqa' fl-impieg ghall-bqija taz-zmien tal-kuntratt kif provdut Art. 34 (11) tal-Kap. 135 tal-Ligijiet ta' Malta;

2. Tillikwida nofs is-salarju shih spettanti lill-attur skond ma jirrizulta mill-kuntratt tax-xoghol tieghu occorrendo bl-opra ta' peritt nominandi;

3. Tikkundannaha thallas lill-attur l-ammont hekk likwidat u dikjarat bhala dovut lilu.

Bl-ispejjez u bl-imghax skond il-ligi kontra s-socjeta' konvenuta li hija ngunta ghas-subizzjoni.

Kopja Informali ta' Sentenza

Rat id-dikjarazzjoni tal-attur a fol. 3 tal-process;

Rat in-nota ta' l-eccezzjonijiet tas-socjeta' konvenuta a fol. 15 tal-process fejn eccepjet:

1. Illi t-talbiet attrici huma nfondati fil-fatt u fid-dritt peress illi d-ditta esponenti kellha raguni tajba u gustifikabbli biex tittermina l-impieg tal-attur kif se jirrizulta waqt it-trattazzjoni tal-kawza;

Salv, jekk ikun il-kaz, eccezzjonijiet ohra.

Rat id-dikjarazzjoni guramentata tas-socjeta' konvenuta a fol. 14 tal-process.

Rat l-atti kollha tal-kawza u d-dokumenti esebiti.

Semghet ix-xhieda bil-gurament;

Rat in-noti ta' sottomissjonijiet tal-partijiet;

FATTI

Illi l-attur kien impjegat mas-socjeta' konvenuta bhala Group Accountant permezz ta' kuntratt definit (a fol. 6 et seq. tal-process) ghall-perijodu ta' tlett snin bejn l-1 ta' Mejju, 1996 sat-30 ta' April, 1999. Precedentement huwa kien impjegat mas-socjeta' konvenuta permezz ta' kuntratt indefinit. L-impjieg tal-attur gie terminat mis-socjeta konvenuta fit-30 ta' Settembru, 1997.

KONTESTAZZJONI

L-attur jirrijtjeni li t-terminazzjoni tal-impjieg tal-kuntratt ta' xoghol definit da parti tas-socjeta' konvenuta ma sarx ghal raguni tajba u sufficjenti kif kien jirrikjedi l-Artikolu 34(14) tal-Kap. 135 (illum Artikolu 36(14) tal-Att XXII tal-2002), u ghalhekk ghandu jigi applikat dak li jipprovdi l-Artikolu 36(11) tal-imsemmi Att (qabel Artikolu 34(11) tal-Kap. 135) fis-sens li s-socjeta' konvenuta ghandha tigi

kkundannata thallsu nofs is-salarju shih li kien ikun intitolat jippercepixxi li kieku baqa' fl-impjieg ghall-bqija taz-zmien tal-kuntratt.

Is-socjeta' konvenuta min-naha l-ohra tirribatti li l-impjieg ta' l-attur gie terminat minnha ghal raguni valida u sufficjenti skond il-ligi u li ghalhekk ma huwa dovut xejn lill-attur.

KONSIDERAZZJONIJIET

Fin-nota ta' sottomissjonijiet taghha s-socjeta' konvenuta ssostni li l-attur kellu rimedju iehor minn dak li ghazel li jiehu permezz ta' dawn il-proceduri u cioe dak li jirrikorri quddiem it-Tribunal Industrijali u jitlob *re-instatement* fl-impjieg li gie terminat. Din is-sottomissjoni tas-socjeta' konvenuta hija nfondata stante li skond l-Att XXI tal-2002 it-Tribunal Industrijali ghandu kompetenza biss sabiex jiddeciedi dwar *re-instatements* biss f'kazijiet fejn it-terminazzjoni tal-impjieg tkun tirrigwarda kuntratt ta' xoghol ghal zmien indefinit u mhux kuntratt ta' xoghol ghal zmien definit bhal ma huwa il-kuntratt ta' xoghol li kellu l-attur mas-socjeta' konvenuta.

"Darba jirrizulta kuntratt ta' impjieg definit, u li bhala fatt, l-impjieg tal-attur gie terminat qabel iz-zmien miftiehem, il-hlasijiet li tikkontempla l-ligi industrijali jridu jsiru u dan sakemm l-employer ma jippruvax li kellu ragunijiet validi biex itemm l-impjieg ta' dak l-impjegat; l-oneru tal-prova ta' kawza gusta ghat-terminazzjoni ta' l-impjieg hi, ghalhekk, mixhuta fuq min ihaddem" . (Ara sentenza tal-4 ta' Marzu 2004 fil-kawza fl-ismijet 'Simon Aquilina vs Avantech Limited' (Citazzjoni Numru 121/2002).

L-istess principju gie enuncjat f'sentenza tal-Qorti tal-Kummerc tal-5 ta' Gunju, 1951 fil-kawza fl-ismijiet 'Spizjar George Mallia vs Joseph Azzopardi et' hekk kif citata f'sentenza ta' din il-Qorti diversament presjeduta tat-28 ta' April 2003 fil-kawza fl-ismijiet 'John Fauzza vs Dr. Carmelo Mifsud Bonnici " fejn intqall li *"huwa pacifiku illi 'r-raguni ghal licenzjament qabel iz-zmien trid tigi pruvata mill-padrin li jallegaha"*. Li jfisser li wiehed irid jexamina jekk

Kopja Informali ta' Sentenza

L-addebiti promossi kontra l-attur jirrizultawx u jekk gewx fuq kollox pruvati. Sussegwentement, jekk l-ezitu jkun fl-affermattiv, il-piena tat-tkeccija kienitx kommensurata ma' l-att jew atti attribwibbli lilu, dejjem tenut kont tac-cirkostanzi kollha tal-kaz".

Mid-dikjarazzjoni tal-fatti tas-socjeta' konvenuta jirrizulta li l-impjeg tal-attur gie terminat mill-istess socjeta' konvenuta ghaliex hija tilfet kull fiducja fl-attur li kellu pozizzjoni ta' responsabilita' fi hdan il-kumpanija u certu nuqqasijiet tieghu fuq perijodu ta' zmien ma hallewlha ebda triq hlief li titterminalu l-impjeg.

Minn analizi akkurata tal-provi prodotti mis-socjeta' konvenuta jirrizulta li hija qed tibbaza l-allegazzjoni taghha fuq is-segwenti punti:-

1. L-attur kien jokkupa kariga gholja li kienet necessarjament ibbazata fuq il-fiducja u din il-fiducja fl-attur da parti tas-socjeta' konvenuta ixelfet sakemm initlief kompletament.
2. L-attur kien qed jonqos serjament milli jaqdi d-doveri tieghu u milli jaghmel xoghlu u l-*financial controller* Ivan Faure kien gibidlu l-attenzjoni dwar dan il-fatt f'diversi okkazzjonijiet b'mod verbali.
3. L-attur kien qed jonqos fid-doveri tieghu ta' supervizjoni u ko-ordinazzjoni tan-nies. Huwa ma kienx qieghed ikun kapaci jirrelata man-nies klerikali ta' tahtu u ghalhekk ix-xoghol ma kienx qed isir tajjeb. Inltre l-attur kien qieghed isibha difficili jikkomunka u jikkolabora b'mod effettiv ma' *managers* ohra meta xoghlu kien proprju dak li jikkordina x-xoghol sabiex isiru l-*Consolidated Accounts* tal-Farsons Group.
4. Minhabba dan l-atteggjament da parti tal-attur, Ivan Faure' li kien il-Group Financial Controller, kellu jitghabba b'aktar xoghol.

Jibda biex jinghad li in kwantu jirrigarda l-ewwel punt appena citat l-attur gjustament jissottometti fin-nota

risponsiva tieghu li s-socjeta' konvenuta ma setghatx tittermina l-kuntratt ta' impjeg tieghu ghal zmien definit esklussivament ghaliex tilfet il-fiducja fih. Effettivament is-sub-inciz 14(b) tal-Artikolu 36 tal-Att XXII tal-2002 jipprovdi s-segweni:-

“Izda principal ma jisthgax igib bhala raguni tajba u bizzejjed-

(b) hlief fil-kaz ta' impjegat domestiku privat, ili l-impjegat ma jgawdix izjed il-fiducja tal-principal.”

Ghalkemm huwa minnu li s-socjeta' konvenuta accennat din ir-raguni fid-dikjarazzjoni tal-fatti annessa man-Nota tal-Eccezzjonijiet minnha prezentata, fl-istess Nota tal-Eccezzjonijiet hija qalet li l-impjeg tal-attur kien gie terminat minnha ghal raguni tajba u sufficjenti fil-ligi. Kif diga' spjegat aktar 'l fuq minn analizi tal-provi minnha prodotti jirrizulta li fil-fatt kien hemm diversi ragunijiet li wasslu lis-socjeta' konvenuta sabiex tittermina l-impjeg ta' l-attur. Dawn ir-ragunijiet diga' gew elenkati aktar il-fuq u ghalkemm huma relatati mal-kwistjoni tal-fiducja jistghu wkoll jitqiesu bhala ragunijiet separati u distinti u jekk jirrizultaw, huma jistghu jkunu ragunijiet tajbin u sufficjenti ghat-terminazzjoni tal-impjeg.

Ghalhekk issa jrid jigi determinat jekk is-socjeta' konvenuta effettivament irnexxihex tipprova dak minnha allegat.

Minn ezami akkurat tal-provi prodotti mis-socjeta' konvenuta jidher li l-problema principali kienet ir-relazzjoni pjuttost hazina bejn l-attur u Ivan Faure'. Dan ta' l-ahhar kien gie appuntat *Group Financial Controller* tas-socjeta' konvenuta madwar sena qabel ma gie terminat l-impjeg ta' l-attur. Meta l-attur gie mpjegat permezz ta' kuntratt definit, wara li kien ilu impjegat ghal diversi snin taht kuntratt ta' impjeg indefinit, huwa nghata kundizzjonijiet ahjar izda zdiedulu wkoll ir-responsabilitajiet fis-sens li huwa issa kien l-assistent tal-*Group Financial Controller* u kellu ghalhekk jassumi certu responsabilitajiet ta' *management* li qabel ma kellux. Mix-xhieda ta' Ivan Faure' jirrizulta li l-attur kien qed jonqos milli jaghmel xogholu u milli jaqdi d-doveri tieghu u kien qed ikollu problemi sabiex

jikkordina mal-*Mangers* tad-diversi *business units* fi hdan il-kumpanija bil-konsegwenza li dawn ta' l-ahhar kienu qed immorru direttament ghand il-*Group Financial Controller* sabiex isir ix-xoghol ta' ko-ordiinnazzjoni.

L-attur jirribatti ghal din l-allegazzjoni billi jghid li huwa qatt ma nghata 'job description' u ghalhekk ma kienx jaf ezattament x'kellu jaghmel u inoltre kien qed ihossu izolat u mwarrab minn Ivan Faure' ghaliex ma kienx qed jigi involut f'dak li kien qed jigri fid-dipartiment.

Jidher li l-problema bejn l-attur u Ivan Faure' eskalat meta l-attur talab lill-kumpanija sabiex tissussidjah fl-istudji tieghu ghall-MBA u din it-talba giet rifjutata. L-attur iwahhal f'Ivan Faure' u jsostni li t-talba tieghu giet rifjutata ghaliex Faure' kie qed ihossu mhedded minnu.

Din il-Qorti difficilment tasal biex taccetta li l-attur ma kienx jaf x'kellu jaghmel ghaliex ma nghatax 'job description' meta gie ffirmat il-kuntratt ta' impjieg definit. Meta wiehed jikkunsidra li l-attur kien ilu impjegat fid-dipartiment koncernat fi hdan is-socjeta' konvenuta ghal numru konsiderevoli ta' snin u meta wiehed iqis li skond ma jghid huwa stess, hu kien kopra diversi responsabilitajiet fi hdan id-dipartiment fl-ahhar sena qabel ma l-kuntratt tal-impjieg tieghu gie konvertit ghal wiehed definit u dan minhabba li telqu diversi nies mid-dipartiment, wiehed isibha difficili jifhem kif huwa ma kienx jaf x'ghandu jaghmel u x'kienu r-responsabilitajiet tieghu.

Inoltre jekk wiehed jezamina x-xhieda ta' John Muscat prodott mill-istess attur fis-seduta tad-19 ta' Novembru, 2003 dan ikkonferma li l-"job description" lilu moghtija mis-socjeta' konvenuta kienet vasta u letteralment tkopri kollox. (Ara wkoll ix-xhieda ta' Arthur Muscat). Dan ix-xhud li kien jokkupa l-kariga ta' *Accounts Manager* fid-dipartiment fejn kien jahdem l-attur jispjega li dan kien isir intenzjonalment sabiex il-kumpanija tiriserva d-dritt li tassenjalek id-doveri li jidrilha izda jghid ukoll li kulhadd kellu l-*area* tieghu u li fuq bazi ta' kuljum kulhadd kien jaf x'kellu jaghmel.

Il-Qorti jidrilha li l-attur ma kienx qed jaghmel xogħlu mhux għaliex ma kienx cert x'kienet il-*'job description'* tiegħu jew għaliex kien qed jigi izolat u mwarrab izda għaliex ried johloq diffikultajiet fir-relazzjoni tiegħu ma' Ivan Faure' li kien is-superjur dirett tiegħu. Huwa kien qed jonqos mid-dover principali tiegħu u cioe' dak li jikkordina ma' Ivan Faure' meta huwa kien jokkupa l-kariga ta' assistent ta' l-istess Faure'. Dan jirrizulta kjarament mill-affidavit estensiv ta' l-attur li jikkonsisti principalment f'attakk personali u kontinwu fil-konfront tal-*Group Financial Controller*.

Il-Qorti jidrilha li l-attitudni mehuda mill-attur fil-konfronti tas-superjur dirett tiegħu u anki ma' *Managers* ohrajn li suppost kellhom jikkordinaw ma l-attur ma kienitx konducenti għal *'good working relations'* fuq il-post tax-xogħol u għalhekk is-socjeta' konvenuta kient gustifikata li tittermina l-impjeg ta' l-attur.

F'dan ir-rigward issir referenza għal dak enuncjat minn din il-Qorti kif diversament presjeduta fis-sentenza gja' citata *'Simon Aquilina vs Avantech Limited'* fejn intqal is-segwenti:-

"Huwa principju ta' relazzjonijiet industrijali li persuna li tokkupa 'managerial post' trid ikollha mhux biss esperjenza u kwalifiki mehtiega, imma trid tkun taf tmur mas-superjuri tagħha u mal-haddiema li jkunu tahtha. Sid ghandu aktar diskrezzjoni meta jigi biex jittermina l-impjeg ta' manager milli haddiem, nghiduha hekk, fuq il-linja In-nuqqas ta' dan ta' l-ahhar mhux dejjem jista' jkun krucjali għal employer u l-karattru tiegħu lanqas ma, generalment, ikun importanti, ghax ftit li xejn jkollu kuntatt mad-dirigenti; l-importanti li jmur tajjeb mal-haddiema shabu u jaghmel il-parti tiegħu bil-galbu. Manager, min-naha l-ohra ghandu rwol importanti f'ufficcju jew fabbrika. Hu jrid juri 'a good attitude' mal-haddiema ta' tahtu sabiex dawn ma jgorrux hafna fuq ix-xogħol u jrid ukoll ikollu realzzjoni tajba mad-dirigenti tal-kumpanija u jrid jirbah il-fiducja tagħhom, biili juri li jaf imexxi, ghandu 'good managerial skills', u kapaci jottjeni r-rizultati li huma jkunu qed jistennew minghandu".

Fil-kaz odjern l-attur naqas manifestament milli jottjeni dak mistenni minnu. Is-superjuri tieghu kienu qed jistennew li huwa jikkordina u jikkollabora ma' Ivan Faure' bhala l-assistant dirett tieghu izda huwa naqas milli jaghmel dan u gab l-iskuza li dan ta' l-ahhar ma kienx tah "job description" u kien qed iwarrbu u jizolah. L-attitudni negattiva ta' l-attur tirrizulta anki mill-kontenut ta' l-*email* minnu mibghuta lil Arthur Muscat il-*Group Human Resources Manager* (ezebita a fol. 38) fejn huwa juza ton dispregjattiv u sarkastiku fil-konfront tal-kumpanija li kienet qed timpjegah u fil-fatt sussegwentement huwa hass li kellu jiskuza ruhu ghal kontenut ta' din l-*email* (ara ittra ta' l-attur ezebita a fol. 41).

DECIZJONI

Ghal dawn il-motivi
il-Qorti tiddeciedi
billi tichad it-talbiet attrici,
bl-ispejjez kontra l-attur.

B'rizerva li l-attur jithallas l-ammont ta' elf seba' mija erbgħa u tletin lira Maltin u disghin centezmi (Lm1,734.90) li kien l-*import* ta' zewg *cheques* mibghuta mis-socjeta' konvenuta lill-attur u li baqghu ma ssarfux minnu ghaliex huwa ma riedx jaccetta dan il-pagament ghas-saldu tal-pretensjonijiet tieghu.

< Sentenza Finali >

-----TMIEM-----